OTVORENO PISMO POVODOM LAŽNIH OTKRIĆA O ŽIVOTU I DJELU MARKA MARULIĆA

7. studenog 2026.

Dužni smo kao stručnjaci koji se bave rukopisnom i knjižnom baštinom hrvatskog humanizma i renesanse reagirati na vijest da će se dana 11. studenog 2026. pod pokroviteljstvom Hrvatskog državnog arhiva i Matice hrvatske u Zagrebu održati događaj pod nazivom „Nove pjesme, minijature, note i knjige Marka Marulića“ (https://www.arhiv.hr/hr-hr/Kulturno-prosvjetne-aktivnosti/ArticleId/2035/oamid/1633). Riječ je o proslavi pseudoznanosti i lažnih otkrića Marulićevih rukopisa i knjiga u organizaciji Zvonka Pandžića, koji je stručnoj javnosti već godinama poznat kao promicatelj iskrivljenih i znanstveno neutemeljenih prikaza hrvatskog humanizma i renesanse potaknutih njegovim tobožnjim otkrićima nepoznatih tekstova, zapisa, slika i muzikalija kojima bi autor bio Marko Marulić. Lažna otkrića i lažne spoznaje prati predvidiva teorija zavjere prema kojoj bi svi oni koji mogu stručno ocijeniti Pandžićev rad bili urotnici združeni u nastojanju da se navodno revolucionarni pronalasci zataje.

Naprotiv, još 27. srpnja 2023. godine u listu *Vijenac* upućen je pod naslovom „Marul sav i svuda“ javni poziv svim zainteresiranim domaćim i stranim stručnjacima koji bi bili spremni braniti kao znanstveno održive teze koje Pandžić zastupa te pokušali potvrditi autentičnost njegovih tobožnjih otkrića (https://www.matica.hr/vijenac/767%20-%20769/marul-sav-i-svuda-karadzicevski-pristup-ocu-hrvatske-knjizevnosti-35052/). Na poziv se do danas nitko nije odazvao, što znači da stručnjaka koji bi bili uvjereni u nedokazana otkrića – sasvim očekivano – nema. Najnovija Pandžićeva knjiga, koja je u središtu najavljenog događaja u Hrvatskom državnom arhivu, svejedno nastavlja u istom pogrešnom i neprihvatljivom smjeru, ispunjena novim lažnim Marulićima. Budući da knjiga nije pri objavljivanju prošla postupak znanstvene recenzije, ne može se promovirati kao znanstvena monografija niti može poslužiti kao legitimna osnova za najavljeni filološki kolokvij i izložbu u središnjoj arhivskoj ustanovi Republike Hrvatske. Pandžićev senzacionalistički projekt pseudoznanosti koji obilazi Hrvatsku i obmanjuje hrvatsku javnost čini veliku štetu liku i djelu Marka Marulića, oca hrvatske književnosti, a posebno zabrinjava činjenica da su uloge u takvoj vrsti pothvata preuzeli ravnatelj Hrvatskog državnog arhiva, predsjednik Matice hrvatske i dvojica sveučilišnih profesora neupućenih u problematiku rukopisne i knjižne baštine hrvatskog humanizma i renesanse. Upozoravamo hrvatsku javnost na zloupotrebu imena istaknutih hrvatskih ustanova kako bi se legitimirala lažna znanost, a hrvatske ustanove pozivamo da svoje aktivnosti usklade s gledištima struke.

prof. dr. sc. Tomislav Bogdan, Odsjek za kroatistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, član uredništva znanstvenog godišnjaka *Colloquia Maruliana* (tbogdan@ffzg.unizg.hr)

prof. dr. sc. Irena Bratičević, Odsjek za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, voditeljica nacionalnog znanstvenoistraživačkog projekta „Hrvatska rukopisna kultura: djela, pisari, zbirke“, 2020-2023. (ibratice@ffzg.unizg.hr)

prof. dr. sc. Neven Jovanović, Odsjek za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, član uredništva znanstvenog godišnjaka *Colloquia Maruliana* (njovanovic@ffzg.unizg.hr)

mr. sc. Branko Jozić, član uredništva znanstvenog godišnjaka *Colloquia Maruliana* i bivši voditelj Centra za proučavanje Marka Marulića u Splitu – *Marulianum* (brajozic@gmail.com)

prof. dr. sc. Francisco Javier Juez Gálvez, Universidad Complutense de Madrid, član uredništva znanstvenog godišnjaka *Colloquia Maruliana* i dopisni član u Razredu za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (fjjuezga@ucm.es)

dr. sc. Bratislav Lučin, član uredništva znanstvenog godišnjaka *Colloquia Maruliana* i bivši voditelj Centra za proučavanje Marka Marulića u Splitu – *Marulianum* (bracolucin3@gmail.com)

prof. dr. sc. Ivan Lupić, Odsjek za kroatistiku i Odsjek za anglistiku Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Rijeci, voditelj znanstvenoistraživačkog projekta „Ženska pisarska zajednica u ranonovovjekovnoj Dalmaciji“, 2025-2029. (ivan.lupic@uniri.hr)

dr. sc. Sanja Perić Gavrančić, znanstvena savjetnica pri Odjelu za povijest hrvatskoga jezika Instituta za hrvatski jezik i voditeljica znanstvenoistraživačkog projekta „*De imitatione Christi* na trima stilizacijama hrvatskoga književnog jezika“, 2023-2027. (speric@ihj.hr)

prof. dr. sc. Vladimir Rezar, Odsjek za klasičnu filologiju Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, član uredništva znanstvenog godišnjaka *Colloquia Maruliana* (vrezar@ffzg.unizg.hr)

izv. prof. dr. sc. Gorana Stepanić, Odsjek za jezik, kulturu i medijaciju Filozofskog fakulteta Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli (gstepanic@unipu.hr)

doc. dr. sc. Luka Špoljarić, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, voditelj znanstvenoistraživačkog projekta „*Illyria illustranda*: izvori, tekst i kontekst u hrvatskoj humanističkoj historiografiji“, 2025-2029. (luka.spoljaric@ffzg.unizg.hr)

dr. sc. Kristina Štrkalj Despot, znanstvena savjetnica pri Odjelu za opće jezikoslovlje Instituta za hrvatski jezik i članica suradnica u Razredu za filološke znanosti Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti (kdespot@ihjj.hr)

prof. dr. sc. Josip Vrandečić, Odsjek za povijest Filozofskog fakulteta Sveučilišta u Splitu, predsjednik Književnog kruga Split (jvrandecic@ffst.hr)

dr. sc. Josip Vučković, Odjel za kroatistiku Sveučilišta u Zadru (jvuckovic@unizd.hr)